

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

Nr. 282.

Brașov, Joi, 21 Decembrie

1895.

„Sașii și Românii.”

Organul săsesc din Sibiu, „Sieb. d. Tageblatt“ publică în numărul său dela ultima Decembrie st. n. un răspuns al „mai multor alegătorii români“ la articolul „Sașii și Românii“, apărut în numita foaie, despre care articol am vorbit și noi la locul acesta.

Intîmpinarea din cestiune a alegătorilor români este scrisă cu multă cunoștință de cauză și combinate cu argumente tari și cu cifre neresturnabile toate afirmările foiei săsesci, privitoare la procederea Românilor din comitatul Sibiului, pe care foia săsescă a numit-o necorectă și neleală.

Se arată mai ales în acest articol, că starea, ce s'a creat majorității covârșitoare a Românilor din comitatul Sibiului, nu este nici pe departe atât de favorabilă, cum vră s'o înfățișeze „Tageblatt“; că Românii sunt reprezentați în corpurile funcționarilor comitatului Sibiului și a orașelor sale numai cu 8,25%, pe când populațiunea română din comitat face 66,4%. Raportul este der mai nefavorabil chiar ca în comitatele, unde domnesce șovinismul unguresc, cum sunt: comitatul Aradului, Caraș-Severin, Maramureș, Hunedora etc.

Mai departe se analiză toate invinurile ridicate în contra Românilor din partea amintitului diar și se dovedește cu cifre, că nici în ce privește alegerea din Mercurea, nici în ce privește alegerea de reprezentanți comunali ai orașului Sibiu, aceste invinuri n'au nici cel mai mic temei.

În fine intîmpinarea constată incorectitatea procederei Sașilor față cu Românii la alegerile de funcționari și declară, că în ce privește postul de protopretor la Mercurea,

pe care l'au pierdut, Românii consideră acesta ca o vătămare a dreptului și a posesiunii lor.

De aici urmează, că procederea Românilor a fost pe deplin justificată și că ei prin purtarea Sașilor și a organului lor se ved atacati și provocați.

Românii n'au voit să provoce pe Sași, der fiind provocați, ei ridică mînușa și de aceea, fără nici o inimizitate contra poporului săsesc, vor lupta cu toate mijlocele pentru apărarea dreptului și a posesiunii lor, contra acelor politicieni săsesci, cari i-au constrins la acesta.

Diarul sibiian răspunde la întîmpinarea, despre care e vorba și care a fost publicată și de „Kronstädter Ztg.“ din loc în mod evasiv. Dice, că și-a propus a nu se certa cu Românii și de aceea renunță de-a răspunde amănunțit la acușările din partea română. Dăcă ar fi știut, cât reșens va face, n'ar fi întrebunțat icóna cu „incendiile de pădure“. Póte să existe o respectare reciprocă a individualității naționale între Sași și Români și totuși căile lor politice să fiă deosebite. Sașii nu pot consimți cu multe postulate ale Românilor, cari prejudecă interesele lor de viață, și altele de acestea.

E clar, că foia săsescă din Sibiu se simte învinsă în cazul de față de dreptatea cauzei, ce-o reprezintă Românii și de aceea se mulțumește cu aceste observări și cu speranța, ce-o exprimă, că nu va succeda nimănui de-a viri desbinare între poporul săsesc și conducătorii săi.

Nu-i vorba însă aici de desbinarea Sașilor, ci de simțul de dreptate al lor față cu Românii, care, cum se vede, este partea cea mai slabă a celor dela „Tageblatt“.

CRONICA POLITICĂ.

— 20 Decembrie.

Majestatea Sa monarhul a primit în 29 c. în audiență pe cancelarul german prinț Hohenlohe și la invitat la prânzul de curte festiv, dat în aceeași zi, la care a luat parte crema diplomației austriace și germane din Viena. Alaltăieri înainte de amăzi a vizitat cancelarul german pe nunciul Agliardi și pe ambasadorul italian conte Nigra. Eri cancelarul Hohenlohe împreună cu soția sa au plecat înderăt la Berlin.

Din Berlin se anunță, că împăratul Wilhelm a adresat cancelarului german Hohenlohe un ordin împărațesc, în care se dispune pe ziua de 18 Ianuarie aniversarea înfuntării imperiului german, care se va serba în sala albă a palatului regesc din Berlin. Cu ocea ocaziune împăratul va ceta un mesagiu. Săra se va da un banquet, la care vor fi invitați membrii consiliului federal și ai Reichstagului, apoi acele persoane, cari înainte cu 25 de ani au luat parte din aceste corporațiuni, și cari au merite pentru înfuntarea imperiului. Serviciul divin, care va preceda sărbătorilor se va celebra în capela castelului împărațesc.

Privitor la evenimentele din Turcia înregistrăm următoarele sciri mai noue: Din isvor oficioș turcesc s'a desmintit scirea despre ocuparea fortului Zeitun. Din contra în zilele din urmă s'au întemplat numeroșe atacuri săngerose în împrejurimea numitului ținut întărit. Armata turcescă e forțe impedeată în blocada ei prin neana ce cade mereu și frigul ce chinuesce pe soldații, cari stau sub cerul liber. „Oficiul Reuter“ i-se anunță, că în 27 Dec. au fost deținuți în Constantinopol o mulțime de Turci, cari ocupă posturi înalte și cari sunt invinuiți, că ar aparține unui comitet secret. Generalul de diviziă Izzet a fost degradat și esilat la Mossul; majorul Assiz Bey e tras în cercetare disciplinară militară, și mulți alți oficioși au fost esilați.

Banul Croației.

Din nou încep a se lăși diferite versiuni asupra Banului Khuen-Hedervary, privitor la chîmărea lui la postul de ministru-președinte ungar. Eță ce scrie „Agramer Tageblatt“ în unul din numerii săi mai recentii:

Ni-se anunță din isvor bine informat, că trăiesc în mare rătăcire aceia, cari cred, că ar fi cu totul abandonată idea de-a numi pe contele Khuen Hedervary ministru-președinte al Ungariei. Din contra e forțe probabil, că imediat după anul nou Banul Croației din nou va apăre pe orizontul politic, deore-ce s'a înrădăcinat în cercuri tot mai largi credința, că guvernul-Banffy nu este în stare să se mai susțină lung timp, și e cu putință, că ataoul proximal opoziției în cestiunea alegerilor dela Stampfen și Giralt, va stinge viața slabă a sateliților lui Banffy.

În cazul acesta Khuen-Hedervary va avé un singur rival, și adecă pe Desideriu Szilágyi, președintele camerei, deă peste tot le va succede și acum clicelor să induplece coróna contra numirei lui Hedervary. În tot cazul acesta va fi ultima întreprindere a clicelor, căci Banul Croației este și va rămâne candidatul corónii pentru fotoliul de ministru-președinte ungar.

A fost un moment(?) în care lui Banffy i-s'a dat ocaziune de-a face pe Ban imposibil pentru un timp îndelungat. Der Banffy n'a folosit ocaziunea, ceea ce i s'a luat în nume de rău din partea clicelor guvernamentale — și acesta va fi cu un motiv mai mult, prin care se va forța și grăbi căderea cabinetului.

Un articol perfid.

Cetitorii noștri sunt puși ađi în poziția de-a se informa, din reproducerea de mai jos, despre cuprinsul, tendința și spiritul articolului intitulat „Lămuriri“ și publicat în fruntea „Tribunei“ de Marți 19 (31) Decembrie st. v., de care am făcut amintire în numărul nostru trecut.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Mănăstirea Putna.

(Fine.)

Deră — last not least, — mai reproducem aici și o a treia apretiare și încă prea ilustră, care ea singură, fără de cele două anterioare, este mai mult decât suficientă pentru a adeveri afirmațiunea noastră, că mănăstirea Putnei, unde odihnesce Ștefan, Principele Moldovei, merită o deosebită considerare, vadă și venerațiune.

Suntem siguri, că apretierea, ce o vom cita aici, va afla la toți, mai ales la fiă-care austriac, în prima liniă însă la fiă-care patriot bucovinen, cea mai deplină aprobațiune. Sunt adecă cuvintele sublime, ce bine-voii a-le exprima Majestatea Sa prea grațiosul nostru Impărat actual despre Ștefan cel Mare, și anume în preafinalta Sa „diplomă“ din 9 Dec. 1862 pentru emblema Bucovinei, ri-

dicându-o la rangul de Ducat. În acea diplomă se dice între altele:

„Pe când înainte de Ștefan cel Mare o mică parte a țării de dincolo de Prut se ținea de Galiția, ér o sémă din munții ei de Ardeal; marginele Moldovei, prin urmare și ale Bucovinei, prin învingerile eluptate, de principele numit, în contra Polonilor și a Ungurilor se dețermuriră prin hotare proprie, și adecă cătră apus și meadă-nópte cu Nistrul, páraele Serafinesti, Colăcinul și riul Ceremuș, apoi de cătră meadă-đi cu isvórele acestui din urmă, ale Sucevei, Bistriței și ale Troțușului, până în Milcov.

„Tăra acesta, locuită la început de Daci, apoi împoporată de coloniile lui Traian, pe timpul năvălirii popórelor fú cercetată de Goti, Gepidi, Huni, Avari, Unguri, Tătari și alte semintii, cari lăsară după sine numai urme de grođavii și pustiiri.

„În atari împrejurări grele, ce ținură mai la o miă de ani, poporul pámăntean fú oprit în calea sa cătră trepte mai înalte de cultură, și trebuia să fiă multămii a-și scuti viața, datinele și limba, fugind în întineri-

cul pădurilor, după ce cu armele în mână nu mai putú lupta în contra barbarilor năvălitori.

„Numai după ce, — în urma împreunării într'un stat a singuraticelor ținuturi, foste de abia legate prin Principele Dragoș, — puterea populațiunii, prin apărarea de popórele vecine, crescu în cât-va, ajunse statul acesta sub eroul Ștefan cel Mare faimă măreță, prin învingerile lui cele strălucite asupra neamurilor creștinătății și ai civilizațiunii, de cari vorbesc până în ziua de astăzi numeroșele biseric și mănăstiri: Putna, Volovet,..... și mai multe altele“.

Aceste cuvinte exprimate despre Ștefan cel Mare de pe unul din cele mai glorioșe tronuri lumesci, împreună cu cele rostite de pe scaunul suprem bisericesc din Roma, sunt cu bună sémă mai pre sus de trebuința orí și cărui comentariu spre a motiva și dovedi mai pe larg, că mănăstirea Putnei, în a cărei biserică odihnesce acel Mare Domnitor al Moldovei, mai mare însă binefăcător al omenimei creștine din

Europa, merită deosebit respect și pietate, și încă în rëndul prim din partea noastră, a tuturor Românilor, a căror fală măreță a fost și este și astăzi Ștefan cel Mare — o fală, pentru care neamuri mai numeroșe și mai avântate din lume ne pot cu tot dreptul invidia. Eară ce privește mănăstirea Putnei, care în incinta sa cea sântă păstrează paladiul acelei mărețe fale a noastre, pricepe orí și cine, că această mănăstire nu e numai un refugiu al evlaviei și moralului, ci și un duplu al nostru monument istoric glorios.

Am đis duplu monument, pentru-că de-o parte ea încungiuură și scutesce acest prețios paladiu al nostru, ér de altă parte pentru-că ea e martora faptelor și meritelor strălucite și sublime ale lui Ștefan cel Mare, pe cari le auđirăm atestându-se din partea însu-și escelsului Tron al imperiului Austriei în modul cel mai viu și mai sonor.

Și, în fine, ea se complectăm

Acest articol este frate de cruce cu acela, pe care l'am reprodus erî din „Gazeta Poporului“. Și într'unul și într'altul se tractează de justificarea atitudinii redactorilor și deținătorilor actuali ai „Tribunei“ în fața conflictului lor cu Dr. Rațiu.

„Lămuririle“ mai urmăresc și alte tendențe pamfletare și denunțatorice la adresa partidului național român dela noi, și a acelora dintre Românii de dincoace și de dincolo, cari nu aprobă atitudinea d-lui Slavici și soții.

Eată lămuririle „Tribunei“ :

În introducerea autorului articolului spune, că pauza produsă prin grațierea condamnaților în procesul Memorandumului a neliniștit pe mulți din cei doritori de luptă, că s'au ivit mici neînțelegeri, fel de fel de temeri, ba până chiar și bănuială privitoare la atitudinea în viitor a partidului național român și a organului său „Tribuna.“

Celor ce ar sta la îndoială, decă nu cumva e vorba ca „Tribuna“ să-și schimbe atitudinea, le dă următoarele lămuriri :

„Tribuna“ n'a fost niciodată și n'are să fie niciodată înaintea organului fiă al unui om, fiă al unui grup de oameni: ea a fost înființată anume, pentru- ca în colónele ei să fie exprimat simțământul comun al Românilor din țările corónei ungare. Deocă „Tribuna“ nu va putea să-și schimbe atitudinea decât atunci, când în simțământul comun al Românilor din țările corónei ungare s'ar petrece vre-o schimbare.

Eventualitatea unei asemenea schimbări s'a prevedut chiar la întemeierea „Tribunei“.

În primul număr al „Tribunei“, s'a publicat un program subscris de comitetul instituit de fondatori. E învețerat, că acest program nu avea să reguleze atitudinea partidului național, ci conduita celor ce după timpuri și împregiurări au purtat, pórta ori vor purta sarcina de redactori ai „Tribunei“. Acest program e punctul de razim și pentru cei- ce purtăm azi sarcina acésta.

În virtutea acestui program combatem cu totă hotărîrea și fără de sfîlă actualul sistem de guvernare din regatul ungar, fiind- că el este rău și pentru noi, și pentru toți ceilalți concetățeni ai noștri; nu trecem însă cu vederea, că sunt pentru noi primejdii și mai mari decât prelungirea pe încă câțiva ani a stării ne-suferite, în care trăim. S'a indicat îndeosebi în programul „Tribunei“ și s'a arătat lămurit în foarte multe din articolele publicate în colónele ei, că cel mai mare pericol nu numai pentru noi Români de aici, ci pentru întregul popor român e întinderea spre mîdă-ți a puterii rusești.

De aceea autorul consideră monarhia habsburgică drept razim firesc al desvoltării noastre naționale și scotesece în rîndul dușmanilor noștri pe toți cei ce

o slăbesc. Nimic însă, dice, nu-o slăbește așa ca nemulțumirile, ce le produc elementele accesibile pentru înriurirea rusescă, apoi continuă așa :

Niciodată n'am scăpat din vedere acest pericol, și luptându-ne contra rețelilor apucături ale Maghiarilor, noi ne-am dat tot-odată silința de-a feri pe frații noștri și, în genere, pe concetățeni și de înriurirea rusescă, spre care sunt împinși în mod fatal de către guvernul ungar.

Acésta îndoita preocupare a determinat și înclinările noastre.

Decă trebuia să combatem spiritul de slugărnicie reprezentat de ómeni, ca mitropolitul Miron, episcopul Szabo, d-l Dr. Iosif Gall ori d-l Partenie Cosma, nu puteam să susținem nici pe ómenii ca d-l Dr. Alexandru Moesonyi ori V. Babeș, cari voiau să-și împingă pe Români spre Rusia, pentru- ca guvernul să aibă cuvinte binecuvîntate de a procedea cu cea mai extremă rigóre față de luptătorii naționali români.....

Care putea, care trebuia să fie atitudinea noastră față de partidele din România?

Cabinetul I. C. Brătianu a procedat cu cea mai deplină asprime față cu tinerii, cari, stîrniți de agenții provocatori ai guvernului ungar, își dădeau silința să producă aparențele unei irredente române. Ce trebuia să facem noi, cari primiserăm sarcina „de a combate ori și ce mișcare compromițitoare pentru poporul român?“ Nu eram ore datori să aprobăm asprimea acésta pentru- ca să ferim pe frații noștri de ispititori și pentru- ca lumea să știe, că Românii din țările corónei ungare nu sunt accesibili pentru cureate primejdioase? Nu trebuia óre să recunoștem, că bărbații politici, cari au procedat cu acea asprime față cu nișce ómeni, ce se jucau cu mari interese, ved și simt ca Românii din țările corónei ungare ?

Er decă așa era, Românii din țările corónei sfântului Ștefan nu puteau să aibă încredere în prioseperea și în buna credință a acelora dintre ómenii politici din România, cari încercau mișcarea irredentistă ori își dădeau silința de a da mișcării naționale române un caracter florusesc.

Situațiunea e azi tot cea de atunci; nu pöte der să fie alta nici atitudinea „Tribunei“.

Una singură e preocuparea celor ce voesc a-și împinge pe Români în brațele Rusiei: ca nemulțumirea Românilor să dănuiește pöaa în ciua isbucnirii conflictului și să devină din ói în ói mai viuă, încat o mergere împrennă a Românilor cu Austro-Ungaria să fie peste putință. De aceea ei îi împing pe Maghiari să mîrșă înainte, încredințându-i, că n'au să întîmpine nici o greutate din România, ér pe Români îi asmuță mereu, ca să părăsescă terenul legal.

Aceștia sunt cei- ce pun la îndoială lealitatea silințelor noastre și fac fel de fel de opintiri spre a ne împinge la enunțiațiuni nesocotite.

Zadarnice au să rămână silințele lor, căci e vechiu și bine bălüt drumul, în care umblăm și soim bine, unde voim să ajungem.

Orî și cât ne-ar presenta drept nișce trădători, nu ne vor face să ne perdem sărta și să dîcem, că nu voim să ne împăcăm cu Maghiarii.

Da, voim, dorim din totă inima, ca să înceteze cât mai curînd lupta grea, pe care o purtăm și care ne slăbește pe noi și scade în mod îngrozitor puterea de acțiune atât a monarhiei habsburgice, cât și a nemului românesc.

Am dîs-o acésta în primul număr al „Tribunei“, am dîs-o mereu de atunci și ó dîcem, și astăzi: lupta, pe care o purtăm, nu e porită din ură, ci din dorința de a pleca pe un adversar încapăținat la o pace onorabilă

Și pacea acésta va trebui să se facă mai înainte de a fi izbucnit conflictul...

„Lămuririle“ se încheieă cu următoarele caracteristice pasagie:

Sunt mase mari, cari determină atitudinea noastră, și nu are nimenea autoritatea de a ne determina să ne despărțim de aceste mase, cari, lăsate de ele în óile grele, fórte ușor ar puté să fie amăgite de cei ce ași ne ocarăse pe noi.

Er decă zadarnice ar fi silințele noastre leale, se va petrece în simțământul comun al Românilor schimbarea prevedută în primul număr al „Tribunei“ și tereaul de luptă va fi deschis „pentru cei ce cred, că numai prin violență se mai pöte restabili echilibrul în patria noastră“.

Până acum schimbarea acésta nu s'a petrecut încă: ocaritorii să mai aibă deci răbdare!

Din Budapesta.

31 Dec. n. 1895.

Suspendarea activității societății „Petru Maior“

În anul acesta mî-a fost dat a vé anența din vreme 'n vreme mai multe vesti îmbucurătoare despre zelul tinerimii universitare de aici, desfășurat mai ales pe terenul social și literar, cu o energie și voință înălțătoare, căci universitarii români din Pesta nu și-au uitat de a și vedé cu același zel și cu aceeași dragoste și de studiu, de cultivarea lor spirituală cât mai temeinică.

Înțeleptii cărmuitori ai patriei noastre însă, înspăimîntați pe semne, și de acésta nevinovată mișcare culturală a tinerimii române și înrășiți, ca întotdeauna, se vor fi gândit momentan la stînjeșirea necondiționată a unor acțiuni atât de „edînc primejdioase statului național maghiar“, îndeosebi acum, în prăjma tîmbălăului mi-

lenar, care pe Maghiarii îi însuflețese deja până la desbinare și pârniei...

Și au pregătit o surprindere de anul nou publicului maghiar, ér nouă o nouă amărăciune și indignare.

Erî, în 30 Decemvre n., consilierul polițian Viola, la mandatul ministrului de interne, făcú o anchetă în localul societății „Petru Maior“, în urma căreia aduse la cunoștință, că prin ordinul ministerial dela 27 Decemvre, activitatea societății „Petru Maior“ e suspendată, pe cuvînt, că în simul ei se face „politică“. Ancheta a avut misiunea să afle, întru cât acésta suposiți ar fi adevărați și întru cât nu.

D-nii Tit Mălăiu, st. în drept, Valeriu Tanco, student în medicină și Ioan Dolean, studept în drept, cari au fasonat mai întai, au scos la ivelă, că ministrul a confundat întrunirile sociale săptămânale ale tinerimii cu sedințele săptămânale ale membrilor societății și au deslușit pe consilierul polițian, că conferența d-lui Dolean despre „Lupta națională ect.“, pe care se întemeiază uzurul ministrului, s'a ținut într'un restaurant și nu ca din partea unui membru al societății, ci ca din a unui membru al tinerimii române din Pesta. Conferința deci nu stă în nici o legătură cu activitatea societății.

Președintele societății d-l Drd Florian Muntean și secretarul, d-l Victor Branște, de- asemenea au lămurit, că activitatea societății e strict literară și culturală și stă în perfectă consonanță cu statutele sale.

Consilierul polițian, cerú procesele verbale ale sedințelor, pe care le duse cu sine, dând la insistența președintelui, un revers.

Atata până acum; ce va mai fi, vedé-vom.

Rituic.

SCIRILE ĐILEI.

— 20 Decemvre.

Deputațiunea Românilor din Făgăraș.

Điarele ce ne-au sosit astăzi din Budapesta aduc șórea, că deputațiunea Românilor din Făgăraș, despre care am fost făcut amintire, că va merge să se plîngă la ministrul de interne contra fapanului Bauszner, a sosit acolo alaltăeri. Până acuma nu se scia încă nimic ce a isprăvit amintita deputațiune, în Budapesta.

—0—

Maghiarisare prin Kisdedovuri.

Foile unguresci din Budapesta spun cu multă bucurie, că între poporul slav (Vendii) din comitatul Vas maghiarisarea face mari progrese prin ajutorul Kisdedovurilor. Într'un singur an copiii au învețat versuri și cîntări unguresci și, de-odată cu limba maghiară, învață a iubi și pe Maghiari, și ei încă „cu trup cu suflet vor fi cu timpul Maghiari“. — Așa profesesc foile unguresci, pe ale căror cuvinte scim, de-altmîntrelea, ce preț se punem.

din tóte punctele de vedere aserțiunile noastre, privitoare la dignitatea și venerabilitatea escepțional superiöră a mănăstirei Putna, vom aminti, că și din partea supremelor instanțe administrative ale bisericei noastre ortodoxe, mănăstirea Putnei încă din vechime fú recunoscută ca cea mai întâi și mai venerabilă din întregul stat al Moldovei și mai pe urmă al Bucovinei. Dovadă pentru acésta e și următoarea singeliă a Metropolitului Iacov, din anul 1765, dată mănăstirei Putna, care singeliă sună ad verbum așa:

IACOV

„cu mila lui Dumnezeu Archiepiscop și Metropolit Moldovei“.

„În sciință să fiă tuturor cui se cade a sci. De vreme ce sfînta și marea mănăstire Putna, zidirea răposatului întru fericire Domn Ștefan V. V. cel bun din început s'au cinstit a-se numi cea mai întâi cap tuturor mănăstirilor pămîntului Moldovei, singură de sine stăpînitoare, necăireă supusă, dintru începutul ei a fost și este Archimandrie, avînd igumenii ei tot-deuna cu pro-

timisire, a fi înălțati la stepena Archierei la sfintele Episcopii a acestei patrii, cum s'au urmat și până la Smerenia noastră, și lângă altele miluri s'au dat ei protia, ca igumini să slujască cu nebederniță cu cruce de piept și cu cîrjă archimandrăscă, care ei, spre a lor vecnică pomenire, le-au oferisit acestei sfinte mănăstiri. Drept acésta și smerenia noastră aflăm cu cale a întări acest ctitoresc aședîmînt, și blagoslovim pe preacuviosul igomen Lhir Calistrat, ca la Dumneđeștele slujbe să slujescă cu pomenile mai sus podóbe. Și încă cuviosul Archimandrit să aibă a sluji și cu archimandrăscă mitră, ce se află la numita mănăstire. Și poftim și pe alții următori scaunului nostru preasfințiți Archierei, ca acest ctitoresc aședîmînt să-l păzescă spre slava lui Dumnezeu, pentru cinstea acestei mănăstiri și a lor vecnică pomenire, Amin.

Vleto 7265 Marte 20.

(Subscris) Iacov Metropolit Moldovei*)

*) Mănăstirea Putnei avea în timpurile nu pré vechii preste trei sute de călugări cu două schituri filiale, „Săhăstria“ și „Ursóea“. Din acest număr de călugări locuiau în incinta mănăstire numai trei-

Acésta singeliă s'a confirmat apoi în an. 1786, după- ce Bucovina veni sub sceptrul Austriei, și de Episcopul, „cei mai aleși“, cum dic, ori dîceau însemnările din archiva acestei mănăstiri, érá ceialalți pe împrejurul ei, în chilii separate și împărășiate prin codrii, ce ajungeau până la zidurile mănăstirei. Și nu-i mirare, că mănăstirea acésta sustine un număr atât de mare de călugeri, căci ea, pe lângă marile sale averi în moșii, ca favorita Domnitorului țerii, atrăgea mulți pe la noi nu numai din poporul inferior ci și mai cu sémă când își petrecea Ștefan cel Mare vilegiaturele sale acolo — boieri, cari cu toții nu veniau, cum se dice, cu mâna gólă la mănăstire, ci că sărindare și alte jertfe, după starea fiă-căruia, cu atât mai mănóse, cu cât nu numai cei trei-deci de călugeri dinlăuntrul mănăstirei, ci și ceilalți, erau aleși după terminarea noviciatelor lor, oprindu-se numai cei demni a servi și a fi elită la elită între tóte mănăstirile din țără. Prin urmare și evlavia și dignitatea esteriöră întru sêvrișirea rugelor și întregului cult dumneđeesc, erau la Putna alese și atrăgătoare. — Aut.

copul din Rădăuți Dositeiu Lherescul, și s'a recunoscut, că prerogativele ctitoresci ale mănăstirei Putna nu sunt contrare noului regulament bisericesc promulgat de guvernul austriac în Bucovina.

Eu, scriitorul acestor notițe despre Ștefan cel Mare și despre mănăstirea Putna, aprópe sdruncinat în întreg sufletul meu am privit, — în Decemvre 1856 — în adîncul mormînt al acelu mărăș și prea mărît Domnitor al Moldovei și am vîțut și móștele lui. Sub reamintirea acelu moment grandios, par'că o putere supra-naturală imi trage privirea spirituală încolo, la acel loc, și întregă-mi ființă pare a fi cutropită și astăzi de acel moment mișcător.

Ca printr'o sacră visiune pare că vedé acolo trei coróne, — splendide ca luciul sórelui și impodobite cu pietrele cele mai nestimavere, ca și cari altele asemenea ochiú omenesc n'a vîțut — planând în aer de- asupra acelu loc. Eară un glas, deși

Nou abonament

la

GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Ianuarie 1896 st. v.

se deschide nou abonament la care invităm pe toți amicii și prietenii noștri.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	12 fl.
pe șase luni	6 fl.
pe trei luni	3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an	40 franci
pe șase luni	20 "
pe trei luni	10 "

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	2 fl.
pe șase luni	1 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an	8 franci
pe șase luni	4 "

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate postale.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Erăși o plângere a compatrioților maghiari. Cetim în „Bud. Hir.“ următoarele: „In Bacău, comuna *Bács Szt-Tamás*, unde locuiesc 4500 de Maghiari, protocoalele reprezentanței comunale se scriu numai în limba sârbescă și cu litere civile, iar când în 23 Dec. n. protopresbiterul *Ioan Matoss*, și partizanii săi din reprezentanță, au făcut propunerea, că de aici încolo, luându-se în considerațiune cei 4500 de concetățeni maghiari, protocoalele comunale să se scrie pe lângă limba sârbescă și în limba maghiară, această propunere a fost respinsă cu 21 de voturi contra 7 voturi, ceea ce nu înseamnă, decât, că în țera ungarăscă vorba ungarăscă e oprită (!)

Bancnotele de un floren. Cu ziua de 31 Decembrie n. a încetat îndatorarea de-a primi ca plată în circulația de bani, note de 1 fl. Aceste bancnote vor fi primite în casele de stat până în 30 Iunie 1896. Cu finea lunii Noemvrie mai erau încă numai 1.5 milioane bancnote de câte 1 fl. în circulația.

Bătăia între honveđi și ulani. În noaptea de Crăciun se întâmplă în Alba regală o pâruială strajnică între nisece honveđi maghiari și între ulani crești, cari voiau să meargă din căre'umă acasă. O patulă de honveđi, care trecea tocmai pe acel drum, vădând, că numărul soldaților încăerați e peste 30, alergă în casarmă, după trupa disponibilă. Comandantul trupei disponibile de honveđi

neauđit cu auđ trupesc, dără simțit cu întregul suflet, par'că spune: „Vedeți coróna cea una, ea e lucrată și pentru eternitate lăsată lumii pentru Ștefan cel Mare, de unul din cei mai mari istorici din lume! Cealaltă tot așa, de nu și mai prețioasă — e cea atribuită ășului Domnitor al Moldovei de tripla Tiară din Roma, ce-o poartă capul întregii lumii catolice apusene. Eară a treia corónă, — încă mai mândră, mai scumpă și mai fascinatoare, ce rotéză majestos peste cele două, — este coróna, cu care onoră memoria Domnitorului Ștefan cel Mare, Acela, ce șede ađi pe escelsul Tron al Austriei.

Dăr colo, imprejurul Altarului, ce e pus pe răděcina Paltinului, în care se implântă „darda“ cea mai puternică și mai fulgerătoare a celor „Trei arcași?“ Ce vėd? — Vėd pe Metropolitul țării Teocrist, cu Archierei, Archimandriți, preoți și diaconi, la un loc șese-deci și patru de persoane bisericesci, psalmodind rugă

provocă pe soldați să înceteze cu lupta, dăr atunci ulanii își seoseră săbiile și mai mulți dintr'ășii își slobođiră revolverele. In acest moment comandantul trupei disponibile comandă „foc“ și într'o clipită căđură doispere-pece ulanul la pământ, mai mult sėu mai puțin răniti. Ceialaltul fură escortați în casarmă. Răniti au fost instalați în spital și de acolo, a doua ăi, în casarma Iosif. Acest cas, anunțat de „Feh. Napló“ se făcū cunoscut pe cale telegrafică comandai regimentului. Auditoriatul a început imediat o cercetare severă.

Serbătoria lui Miletici. Cum am fost anunțat și de altă-dată, Svetozar Miletici, cunoscutul conducător al Sėrbilor din Ungaria, își va serba în 22 Februarie 1896 ăina născerei, în care a ajuns la etatea de 70 ani. Din incidentul acesta reprezentanții tinerimei sėrbesci din Ungaria, Serbia, Montenegro, Dalmația, Croația, Bosnia și Hertegovina, cari învață la universitatea din Viena, publică în ăiarul „Zastava“ la loc de frunte un apel cătră poporul sėrbesc, în care ei condamnă formarea de partide și înguștimea de suflet în sinul poporului sėrbesc, și provocă pe Sėrbi să se unescă, să formeze, chiar și prin cele mai mici comune, comitete, ca aniversarea ăilei de născere a lui Miletici să fiă sėrbată ca o adevărată sėrbătore națională.

Un înalt funcționar defraudant. Alaltăeri a produs forte mare senzația în Budapesta deținerea lui Carol Skrobaneč, directorul oficiului ajutător din ministerul de finace și cavalier al ordinului Franțisc Iosif. Numitul funcționar adevăc a mers alaltăeri de a dreptul la tribunalul din Budapesta și s'a înscințat acolo ca defraudant. După propria-i mărturisire a defraudat 5000 fl. Judele investigator, se înțelege, numai decăt a dat ordin să-l dețină și s'a pornit cercetare, ca să se descopere, ăre nu a defraudat Skrobaneč o sumă și mai mare.

Detragerea biletelor libere pentru călătoriă. În consiliul ministerial, ținut ăilele trecute, s'a hotărît, ca să se restringă împărtșirea de bilete libere pentru călătoriile pe calea ferată. Astfel biletele libere pe cari le posedau funcționarii de stat și diferitele oficii, în cea mai mare parte vor fi detrase, și se va restringe chiar și împărtșirea de bilete libere organelor publice. Din potrivă însă, acelor, cari vor fi lipsiți de bilete libere, li se vor da bilete de abonament ieftine, valabile pentru tote liniile căilor ferate de stat. Prețul acestor bilete va fi pe an pentru cl. I 150 fl. și pentru cl. II 120 fl.

Regenerarea viilor. Ministrul de agricultură ungar, după cum anunță ăiarele din

Budapesta, va așterne camerei într'una din ședintele proxime, proiectul de lege privată la regenerarea viilor nimicite prin filoxeră. Proiectul conține două feluri de dispozițiuni, și adevăc parte dispozițiuni în cari se precisăză ingerența nemijlocită a statului și a mijlocelor sale, și parte dispozițiuni, conform cărora statul numai mijlocit oferă sprijinul și patronagiul sėu. În prima categorie aparține asigurarea producțiunei de vițe și altoi de vițe în mare cantitate prin reuniuni și prin activitate privată, apoi educarea lucrătorilor de vii și înființarea de stațiuni de probă. În categoria a doua cad acele dispozițiuni, prin cari guvernul se va nusi a mijloci imprumuturi ieftine proprietarilor de vii devastate, ca apoi aceștia să-și pótă regenera viile.

Prinderea unui falsificator anarhist și defraudant celebru. În vara anului o. s'a întâmplat în Berlin un incident forte senzațional, și adevăc baronul Hammerstein, redactorul ăiarului „Kreuzzeitung“ într'o bună dimimētă a dispărut cu totul. Nobilul baron după ce a falsificat mai multe cambii și a defraudat mai multe mii de florini a tulit'o la sântătosa, așa că până acum nu s'a putut afla nimic despre el. De când a dispărut Hammerstein s'au format legende întregi despre el: Alaltă-eri însă sosi șoarea, că renumitul baron a fost deținut în Atena și eri deja se afla în Triest și va rămâne aci în închisărea austriacă, până când Germania va fini cercetările pornite în contra lui. Amănuntele despre deținerea lui în Atena sunt următoarele: Baronul Hammerstein a stat cam șese luni în Atena și îndrăsnela lui întru atăta a mers de departe, încăt a venit în conflict cu Germanii și cu consulul german de acolo. În timpul din urmă în așa stare critică a ajuns baronul, încăt și-a pus zălog și orologiul. Cu ocaziunea unei liturghii de crăciun a fost deținut de un detectiv, care stătea în serviciul consulului german. Consulul german a pretins estradarea lui, dăr Grecia i-a denegat'o, și făcūt însă atăta, că l'a dat afară din țera ca pe un anarhist. Astfel a ajuns Hammerstein pe văporul „Lloyd“ și după aceea în Triest, unde acum își așteptă estradarea.

O situațiune îngrozitoare. Din Ieisk se depeșeză, că 800 de pescari și 100 de sâni cu cai plecând la pescărit, de-odată s'au tređit că stau pe sloi de ghiată și au fost mănaiți în marea asovică. Jumătate dintre pescari au fost măntuiți, și acuma se lucră pentru de-a scăpa și pe ceialaltii din starea îngrozitoare în care au ajuns.

Tinerimea romană din Arad invită la Balul ce se va arangia în Arad la 5 Februarie 1896 st. n. în salele Hotelului „Crucea Alba“ în favorul școlărilor români lipsiți de mijloce. În numele comitetului:

Romul Nestor president; Dr. Chebelesiu și Dr. Ioan Nemet v.-pres.; George Popovici cassar; Ioan Plavosin controlor; Ioan Faur și George Proca secretari.

Călindarul Plugarului pe an. 1896, redactat de d-l I. Georgescu, se pôte căpăta dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov cu prețul de 25 cr., (trimis cu posta 30 cr.) Dela 10 esemplare comandate de-odată, unul se dă rabat. E unul dintre cele mai bogate și mai eține călindare romănesci, conținând material bogat atât economic, cât și literar, forte variat și instructiv și de petrecere. E întocmit anume pentru trebuințele plugarilor, cari în acest călindar găsesc o călăuză credincioasă pentru tote trebuințele lor.

SCIRI ULTIME.

Budapesta, 31 Decemvre. ăiarul „Egyetértés“ în numărul sėu de aștăđi publică următărea enunțiațiune pe care acesta a făcūt'o într'un cerc restrins: „N'am nici o cauză de-a disolva camera, dăr decăt opoziția va împiedeca și mai departe cu atacurile ei mersul regulat al pertractărilor, atunci pe Martie vom fi așgeri generale.“ „Magyarország“ deduce din această enunțiare, că br. Banffy de sigur are deja în busunar învoirea monarhului, că el în cas de lipsă se pótă disolva camera.

DIVERSE.

Filosoful și luntrașul. Filosoful englez Bearnese se urcă odată într'o luntra spre a treci peste un riu. În decursul trecerii întrebă pe luntraș, decăt șoia aritmetică? — „Aritmetică? Nu, de așa ceva n'am auđit încă absolut nimic“, răspunse luntrașul. — Bearnese reflectă: „Imi pare șeu de d-ta, căci un pătrar din viața d-tale e pierdută“. — Câte-va minute mai târđiu întrebă el erăși: „Dăr din matematică picepti ceva? Luntrașul rise și ăise: „Nu!“ — „Ah“, strigă Bearnese, „atunci jumătate din viața d-tale e pierdută! Astronomie ști tcutuși, cât de puțin?“ — „Nu, d-le!“ răspunse luntrașul. — „Ei, atunci trei pătrare din viața d-tale sunt pierdute!“ Tocmai în clipa această se isbi luntrea de un vėrf de stincă se sparse și începū a se cufunda. Luntrașul își aruncă rocul și întrebă pe filosof: „Șci inota?“ — „Nu!“ strigă Bearnese, cuprins de o spaimă grozavă. — „Ei atunci așăđă-te repede pe umerii mei“ ăise luntrașul „altfel tote patru pătrare ale vieții d-tale sunt pierdute“.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

— în prezența tuturor boierilor și a unei mulțimi mari de popor — pentru acel Mare Bărbat al neamului românesc, care pentru sublima și cerească menire a omenimei, — pentru sânta instituțiune a Creștinismului, ce cuprinde în sine și unica adevărată Civilizațiune, este atât de glorios și meritat, încăt glasurele cele mai autorizate și mai competente din lume îl preamăresc și astăđi!

O, dăr colo, imprejurul mormentului, printre acele psalmodii, ce armoniă dulce și fermecătoare se aude? — E imnul Bardului dela Mircesci, parafraza cea pe cât de poetică și încântătoare, pe atât și de reală și adevărată, a sublimelor testimonii simbolisate prin cele trei corone,— pe care imn îl cântă brava noastră Junime academică din tote părțile:

„La pôlele Carpaților
Sub acest vechi morment,
Dormi, Erou al Românilor,
O Ștefan, erou sânt!
Ca sentinele falnice
Carpații te păzesc

Și de sublima-ți gloriă
Cu secolii șoptesc.

Când tremurau poporele
Sub aprigi păgăni,
Tu le-apără-i cu sângele
Vitejilor Români...
Cu drag privindu-ți patria
Și mărtea cu dispreț,
Măreț în sinul luptelor,
Și-n pace ai fost măreț!

În ceriu apune sėrele
Stingend rađele lui
Dăr într'a noastră suflete
Etern tu nu apui.
Prin negura trecutului
O, sacru 'nvingetor
Luminii cu rađe splendide
Prezent și viitor!

În timpul vitejielor
Cuprins de-un sacru dor
Visai unirea Daciei,
Cu-o turmă și-un păstor.
O, mare umbră-eroică
Priveste visul tēu;

Uniți suntem în cugete
Uniți în Dumneđeu!

La pôlele Carpaților
Lângă-al tēu vechi morment
Toți în genunchi, o Ștefane,
Depunem jurământ:
„Un gând se-avem în inimele
„Românului popor.
„Aprinși de-amorul gloriei
„Și-al patriei amor!“

Eară acórdele cele însuflețitoare și răpitore ale imnului se urcă spre înălțime și prefăcându-se în mândră splendore a unei aurori de Maiu, ca o aureolă fermecătoare încungiură gingaș acele trei corone, ér un ecou din ceriuri par'că ăice mult și multe indicătoare cuvinte: „Desbrăcați-ve încălțămintele vóstre, că locul unde vė aflați este sânt!...“

Frătăuțul-Nou, Nov. 1895.

Iraclie Porumbescu.

Cursul la bursa din Viena.

Din 3 Ianuarie 1896.

Renta ung. de aur 4%	121.70
Renta de corone ung. 4%	99.55
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	122.50
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	100.80
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	120.25
Bonuri rurale ungare 4%	95.25
Bonuri rurale croate-slavone.	98.—
Imprum. ung. cu premii.	151.—
Losuri pentru reg. Tisei si Segedin.	139.—
Renta de hartie austr.	99.60
Renta de argint austr.	99.80
Renta de aur austr.	120.75
Losuri din 860	147.20
Actii de ale Banței austro-ungară.	999.—
Actii de-ale Banței ung. de credit.	325.—
Actii de-ale Banței austr. de credit.	352.25
Napoleondori.	9.62
Mărci imperiale germane	59.37 1/2
London vista	121.30
Paris vista	48.02 1/2
Rente de corone austr. 4%	99.90
Note italiene.	44.05

Cursul pietei Braşov.

Din 4 Ianuarie 1896.

Bancnote rom. Cump.	9.51	Vënd.	9.53
Argint român. Cump.	9.44	Vënd.	9.48
Napoleon-d'ori Cump.	9.57	Vënd.	9.60
Galbeni Cump.	5.66	Vënd.	—
Ruble rusescoi Cump.	128.—	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	59.—	Vënd.	—
Lire turcescoi Cump.	10.74	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	100.75	Vënd.	101.75

Mr. 779/1895
a. f. c. sc. d.

Concurs

la postul de profesor de muzică.

Prin acesta se escrie concurs dentru umplerea postului de profesor pentru muzica vocală și instrumentală și pentru cant bisericească la gimnasiul fundațional superior din Năsăud.

Plata profesorului ce e de a se alege, în cei dintâi 3 ani de probă e 600 fl. apoi plata de profesor ordinar de 800 fl. și decenale.

Dela profesorul ce se va alege să cere ca să posedă perfect limba română ca limbă de propunere atât în scriere cât și în vorbire.

Concurențele trebuie să dovadă cu documente autentice, precum absolutoriu și atestate de progres sau atestate finali dela vre-un institut superior pentru instrucțiune în muzică și cântări și anume dela vre-un conservator, că are capacitatea formală de a da instrucțiune în toate instrumentele muzicale.

Preferința va avea cel ce va dovedi că a fost în exercițiu practic și a dat învățătură din muzică și cântări la un gimnasiu sau la una din școlile medii de asemenea categorii cu succes bun în timp de 3 ani, sau că a exercitat în mod practic instruirea în muzică la un institut superior de muzică și cântare, sau ca după absolvirea conservatorului a fost tot în atâta timp conducător de orchestră militară de muzică după lege ori statut, sau ca conducător a unei capele de muzică din vre-o cetate.

Petițiunile instruite de documentele de lipsă sunt a se înainta la subscrisa comisiune administratoare până la 20 Ianuarie 1896.

Din ședința comisiunii administrative de fondurile centrale școlastice și de stipendie din districtul Năsăudului, ținută în Năsăud la 18 Noiembrie 1895.

Președinte:
Dr. Ioan Pop.

Secretar:
Nestor Simon.

PUBLICAȚIUNE.

În hotarul comunei Cormanîș (comit. Solnoc-Dobâca) depărtare de 12—14 kilometri dela gara Restoc, se află de **vândare ori exploatare** o pădure în estensiune de 920 jughere (à 1600 stângini □).

În vecinătate, pe hotarul Buzașului, se mai află de vândut spre exploatare o pădure în estensiune de 600 jughere.

În ambele păduri sunt 23 mii bucăți lemne de **stejar**, în grosime de 20—40 centim., — ér restul sunt lemne de **fag alb** (pentru parchet, scânduri, etc), cam 80 mii bucăți, în grosime de 35—80 centim.

Deș, Decembrie 1895.

Dr. Teodor Mihali,
adv. și propr.

Veritabila
uşor dizolubila
Cacao Holandesă
din renumita fabrică a lui
BENSDORF în Amsterdam
neintrecută în calitate și aromă.
Depozit în magasia de Droguerie
Teutsch & Tartler,
Braşov,
Strada Vămei
Nr. 9.

**CADOU POTRIVIT
DE CRĂCIUN!**

Covore de podini din lână curată foarte durabilă, se pot spăla, recomandă

KARL PAUL.

Depozitul se află în Hala de mărfuri din Braşov Podu Bătusilor.
Nr. 869,2—3

Cereţi
un catalog de preţuri, care trimite gratis și franco

Brüder Placht

prima fabrică de corde și instrumente muzicale
Schönbach Nr. 379,
lângă Eger (Boemia).

Trimiteră
cu ramburse

Daça nu convine
se schimbă.

Recomandă corde și instrumente recunoscută ca cele mai bune, sub garanție.
Violine, Arcuri, Concert-Cellos, Cete, Guitarre, Concert-Flaute, Concert-Clarinet, Etais de Violină.

Rugăm a se adresa către

Brüder Placht,

— Agenți locali se caută. —
Correspondență: nemțesce, boemesce, ruseste, franțuzește. 840,15—20

Numere singurate
à 5 cr. se pot cumpe în
din „Gazeta Transilvaniei”
librăria Nicolae Ciureu.

Publicațiune.

Comitetul bisericilor române gr. or. din Bran, pe baza concesiunii ministeriale dtto 30 Octobre Nr. 79960 I/2, **vinde spre exploatare în total pădurea de brad din muetele „Predușu”** situat în apropiere de centrul Branului, cam la 15 klm. pe un teritoriu de 72 jug., anume asemnat de silviculorul comitatens, în calea licitațiunii publice și prin oferte timbrate cu 50 cr.

Ofertele trebuie înaintate biroului comitetului până la 10 ore a. m. în ziua licitațiunii.

Amatorii de cumpărare au a depune atât la licitația cât și în oferte vadiu de 600 v. a. fl., ér plus oferițele îndată după finirea licitațiunii e îndatorat a depune în bani gata suma de 2000 fl., ér vadiul i-se va computa la rata din urmă.

Licitația se va ținea **Miercuri în (8 Ianuar 1896) 27 Dec. 1895 la 11 ore a. m. în localul băncii „Parsimonia”** în Bran.

Condițiunile de vândare se pot vedea la presidiul comitetului.

Bran, în 16 Dec. 1895.

Leontin Puscariu. George Babeș
secret.

1—3

„AURARIA”

Institut de credit și economii, societate pe acții, cu sediul în Abrud, întemeiată la 1887.

Capital de acții	30,000 fl.
Fonduri de rezervă	20,090 fl.
Și 2,101 depuneri	2.37,106 fl.
Circulația anuală	2.947,822 fl.

Primesce depuneri spre fructificare, după cară cu începerea anului 1896 solvesce 5%, interese, fără privire la termenul de abdicere, pre lângă abdicere de șesă luni 5 1/2%, — Darea de venit după interese încă o solvesce institutul separat.

Depuneri se pot face și prin poștă și se efectuesc momentan.

Direcțiunea institutului.

872,1—3

Comptoarul:
Văczikörut 16
lângă
Basilica

Iustinian M. Grama

BUDAPESTA.

Comerciant engrossist.

Casa
fondată în anul
1872.

Unicul Specialist în produse de Petroleum.

Am onore a avisa onoratal public român, cumcă dela 5 Octomvre a. c. **am primit, din Pensylvania** (America) singurul depozitoriu în specialitatea de Petroleum:

Kaiseroel-Petroleum.

Marca „Imperator”, prima Type blanc neesplodabil, fără miros.

Cântar specific 0.805. Punctul de aprins 40° Abetest. Garandat cu 20—22% consumul mai puțin ca la petroleul indigen. Puterea flacării cu 15—18% mai mare. Prețul fl. 32 per 100 kilograme, inclusiv vama, Netto, exclusive Barel franco stațiunea drumului ferat ori unde în Ungaria seu Transilvania, Netto Cassa reluare (Nachname).

Cantitatea cea mai mică este un Barel original circa 160 klgr. Netto.

SALVADENT

Medalie de aur.

(Pulvis antisepticus comp. Popini)

Medalie de aur.

Aprobat de consiliul medical superior civil și de cel militar.

Remediu sigur pentru înlăturarea durerilor de măsele și de dinți stricați, precum și a bôlelor de gingii, gură și gât, vindecând chiar nesuferitul miros de gură și guturaiul.

Pentru desinfectarea gurei ca toaletă higienică, **Salvadentul** înlocuesce cu tolos toate apele de gură, toșind resturile dela mâncare, ce putrezesc și infectează.

Salvadentul se mai pôte întrebuința cu succes și în contra scurgerilor de urechi și de nas, înlocuind nesuferitul „Iodoform” în toate ranele și răniurile, ca pansament.

Salvadentul se găsesce în toate farmaciile și drogheriile din țară, precum și la inventator.

Adresa poștală: **POPINI, Bucuresci.**

DEPOSITE: în **Viena** la farmacia A. Schmidt, I. Lugeck 3; în **B.-Pesta** la farmacia I. Török.

Cutia 60 cr.

881,10—16